

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutjányosabban számítottak.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:

Rochus-utca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Iskoláink.

A népnevelési bizottság, karácson előtti napokban újabb foglalkozott azon kérdéssel, hogy a belvárosi elemi iskolák számára épületet kell emelni, foglalkozott azon kérdéssel, hogy az iskoláépület hova helyeztessék el.

Nem ismerünk fontosabb kérdést a nevelésügy kérdésénél, a nevelés az, hol minden későbbi kérdés okát találja. A jó nevelés teremti meg mindazon szépet, jót és igazat, melyért a köz-, magán- és családi-életben lelkesülni szoktunk, de azon számtalan bajnak, rossznak, mivel lépten-nyomon találkozunk, a nevelés hiány, vagy a ferde, tehát rossz nevelés a kútforrása.

Tagadhatlan, hogy Baja város legkeves közönsége, a nevelés ügyért mindig lelkesedett, mutatja ezt különösen azon körülmény, hogy akkor, midőn számos nagyobb, vagyoniilag gazdagabb város iskoláigra alig gondolt, már kitünő gymnasiauma volt, oly kiváló tehetségű és képzettségű tanokkal, kik rövid pár év alatt az ország előtt is elismert szaktekintélyek voltak.

Mi nek neveket emleltünk? Az országos szaktekintélyek nevei mindenki előtt ismertek.

Pár évvel ezelőtt Haja város közönsége ipar és kereskedelmi iskolát alapított, s hozzáfogott azon eszme kiviteléhez, hogy elemi iskoláink rozzant helyiségeit cserélje, az iskolák elhelyezésére díszes a modern igényeknek megfelelő helyiségeket emeljen.

Nemcsak a külső okok birták erre a gondos hatóságot, hanem egészségi okok is.

Szükséges, hogy a gyermekek, kik szellemi képzettségük el-moitt ott nyírik, de kik, a testi fejlődés első éveit élék, ne legyenek nedves talu, alacsony szobában, sötét lyukakkal órákon keresztül összehúzóva, hanem oly helyeken töltsék nappali óráikat, hol az egészség veszélyeztetésére ok egyáltalán nem foroghat fel.

Az eszme megtestesítése kétségte-lenül súlyos áldozatokat követel, komolyan megfontolandó, hogy az építési költségeket újabb teher nélkül megbirjuk.

Különösen fontos ez a belvárosi iskola épületnél.

Ezen épület nem csak tanügyi, hanem szépzészeti szempontokból is bíralandó.

Kell, hogy bizonyos mértékben egyik díszes épülete legyen a városnak.

Épen ezért, mielőtt kimondhatnók, hogy Baja város közönsége a Boschán-féle kerten épített fel az iskolát, a talaj viszonyok kiváló gondoskodás tárgyavá tettesse nek, mert, úgy mondják, azon talaj snppedékes, melyen fekvő s e miatt az épület mérég drága lehet.

A városi hatóság kétségkivül figyelemre méltatta már ezen körülményt, a megnyugvástunk tehát megvan, csak az a kérdés merül fel, kibírjuk-e a költségeket.

A város fejlődési korát éli, számos új intézmény részint életbe van lépítve, részint a kivitel stadiumában van, melyek előre láthatólag új terheket képeznek, itt van még a vasuti költség is, melyet szintén ki kell fizetni.

A fejlődés megkíván rendkívüli áldozatokat, ezeket saját erőnkől kell megteremteni, magunkra vagyunk utalva,

vigyázzunk, nehogy a lelkesedés heve tovább vigyen, mint erőnk engedék.

Ha tan az áldozat nagy lenne, inkább a kivitel idejét kell elodáznai, mintsem zavarokba bonyolódni.

Társadalmi körtünetek s ezek okai.

(E-k) Ha egy komoly, higgadt és beható tekintetet vetünk társadalmunk különböző rétegeibe: lehetetlen, hogy lelki szemünk előtt fel ne táruljon egy sötét kép a legmerészebb színezetekkel és árnyalatokkal, a melyek mind arra hivatják, hogy élünk varázsolják a pusztulást, az enyveszt sötét alakjait: lehetetlen, hogy a komor jövőndé aggodalmait meg ne szállják szorongatott szívünket akkor, midőn egy halvány sugárát a biztató reménynek nem látjuk a felleges láthatóran felelősségben.

Nemzetiségi és felekezeti surlódások, ferde irányu verengések, előítélet és rosszakarat, kaján irigység és kárhazatos telhetetlenség, s ebből kifolyólag lopások, postarablások, és gyilkosságok, üggyikosságok és párbajok napirenden vannak; váltohamisítás, szédelőg üzletek alapítása, hamis lukások, részvényfársulatos, bankházak, árvapénztárak és hivatalok pénzeinek elikkasztása ma már oly nagy dimenziókat öltött, hogy azokat nem kiártani, de csak gyártani is a lehetetlenségek közé tartozónak látszik.

Az ókor sötét romjai között, a hitáldozó középkorban, midőn még a vak fanatizmus irtóháborút viselt eretnek embertársa ellen, sem az élet, sem a vagyonbiztonság ellen nem találunk oly borzasztó számban, oly vakmerő, al-

jas és raffineriával végrehajtott bünteté-nyekre, mint napjainkban. Pedig ma már, a mint mondani szokták, az erkölcsök szelidültek; a vallásgejzenjőség áldást osztó napja bevillagítja sugárát az egész földet; a civilizatio nagy hódításokat tett; a tudományok, művészetek virágoznak; az ipar és kereskedelem örvendetes lendületek indult; vasúthálózatok szelik át az egész országot; tanintézetek száma napról-napra növekedőben.

Ezt látva, joggal kérdezhettük, honnan van az tehát mégis, hogy míg az anyagi és szellemi világban oly bámulatos előrehaladás bizonyítékaira akadunk: addig az erkölcsi világban, a vallásos élet terén, lépten-nyomon a rohamos visszaesés lesújtó tényeire bukkanunk? Joggal kérdezhettük, mi ingott meg a emberiségben annyira, hogy teljesen fel-forgatá benne azon összhangot, melynek az erkölcsi és fizikai világ közt léteznie kell?

Nem csodálunk, ha azt állítjuk, hogy társadalmunk eme betegségeinek egyik okát a törvények iránti tisztelet lazulásában kell keresnünk, mert a törvénytisztelet hiánya okozza a szenvedélyek elvadásulását; ez képezi a tényező, a mely nemcsak rést üt a társadalmi békén, hanem az állam rendjét is elnyelvényesíti. S a szenvedélyek ezen felbuzdulást árja ellen nem képez gátot semmiféle hatalom, semmiféle felelő, a mint ezt a nihilizmus küzdelmei a cárizmus ellen, a féniek erőfeszítései s vad tetten a törvényes rend és létező állapotok ellen eléggé bizonyítják.

Egyedül az erkölcsi jó érzet az, a mely ellensúlyozni képes a szenvedélyek

TÁRCSA.

Szilveszter est,

... mennyi titkot rejtezt?

A szokás arra kéri az embert, hogy Szilveszter estején elmélkedést tartson az elmúlt idők felett. És ezen elmélkedés alatt olyan jól esik a léleknek a magány, mert az elmélkedés szabadon visszarepülhet az elmúlt időkhez, melyben azok a szép emlékek oly meghatóan tudnak mesélni.

Ijja, a nehéz gondok óráinak sivar küzdelmében egyedüli nyugopot az emlékezet! Valóban, mely ihlettel, s tűnődve állók ablakom előtt, s merengve nézem ez év utolsó napjának letűnését, mely már bányadt fenyt vet a lombot vesztett fára, melynek levelei állt egy pár hete, hogy bucsu-csókra nyújtották hervadt arcukat.

A tünő nap mindig jobban jobban tűnik el a láthatárról és vésugarái már a felhőket biborszínre festik, melyek oly bábjáosan mosolyognak le az égről . . .

Már-már sötétedni kezd az idő, mely előhírnöke annak, hogy nem sokára beáll az éj, mely elválaszt bennünket a „boldogtalan” ó-évtől és ránk virrasztja a mindenkitől kívánt „boldog újévet.”

Igazán komoly percek ezek! Vagy van-e oly szív, mely a könnyelműség fogys lehetetlőtől annyira meg volna dermedve, hogy az év utolsó napjának letűnése ne kellene fel megilletődést benne, vagy éle-e oly ember a világon, kinek egész valóját át nem futná a szent borzalom, midőn az elűnő nap méltóságos intelve emlékeztet hozzá az elmúlt idők boldog vagy sivar érzelméit?

Nem hiszem, hogy volna! Vagyha volna is, akkor az nem emberi szív, vagy az a szív nem dobog emberi kebelben.

Órákig elmereng az ember a különféle érzelmek felett, s ilyenkor messze utakat barangol be az emlékezet egy-egy percz alatt míg egy néma síron megakad a gondolat, melynek sarköve egy egész világot fed.

És itt pihen, pihen egy darabig. Pihen addig, míg az érzelme újra viszi: a képzeltet a végtelenségbe. De ekkor már nem gondolhat másra; ekkor már nem jutnak cszebe a vig dalok; nem repes ilyenkor már a szív öröm érzetektől; nem mosolyog ekkor már az ajk; — mert ama sir, ama sirhalom, ama hideg sarkő, fájdalomosan, kínosan mesél.

De mit takarhat az a sirhalom? . . . És mit nem takar? . . . Takarja az egy megtört szívnek egész világát. Takar az mindent.

Komor, sötét ez az öntudat. Sötét, oly sötét, mint az éj, mely az eltűnő napnak nyomába jött.

Az éji tuvalom már elválasztotta az ó-évet az új-évtől. Az idő mutatója már halad, halad megkezdett útján, — de a gondolat! A gondolat nem törődik a síró szél növelésével, nem gondol az idő haladására, az csak marad, marad a sirhalomnál, a sarkőnél.

A gondolat, mintha lázban égne, oly nyugtalan; mintha csak kívánczokna a hideg sarkőhöz, hogy oda nyujtva suttogó ajkát, azt sugja lakójához, hogy: érzek, érzek veled, s emlékszem.

De mit is használnak ezen vigasztaló szavak annak, ki már ott szendereg a „kő alatt”, — hisz nem bántja már annak lelket a bú és bánat; nem maridossa szívét a földi kín ferge többé, mert csak

„az élet küzdelmes — a sir — nyugalmas.”

mondja az érzelmek költője!

De a gondolat nem gondol erre. Az csak gondolt, gondolt.

Tudni akarják mire gondol?

Elmondom röviden.

***

Egy apának volt egy egyetlen szép szöke léánya. Ezen léányok sok, szép tulajdonai mellett volt még egy megbecsülhetlen tulajdona: hogy jó volt. Oly jó volt e galamb, mint — hogy is mondjam — oly ártatlan volt, mint akár egy galamb. És ez a szép, jó léány szeretett egy szép és jó fiút, ki olyan jó volt, mint maga a jószág, s csak egyetlen hibája volt, — hogy szegény szülőknék volt gyermeke.

Ezek megismerték és megszerették egymást, de oly igazán, ahogy csak szeretni lehet. Elmondták egymásnak, hogy mily boldog pár lesz belőlük, ha egymás-é lesznek, s mily boldogtalanok lesznek, ha egymás-é nem lehetnek.

Megis irták egymásnak ezek a szerelmes galambok, hogy mik lesznek egymás nélkül.

Ezt irták:

Mi lennék nélküled
Ez élet tengerén?
Kormányt vesztet hajós
Az orvony tölésében.

Mi volna boldog?
Képzelmű se merem!
Magányos bolyongó
Szerie a vidéken.

Elhagya mi volnék
Ez élet után?
Elhervadt kórszál
A sírok halmain.

Nélküled mi lennék
Mi volnék — mondjam én?
Egy . . . egy hullával több
A Duná tenekén.

És ők hittek egymásnak. Szerették egymást végtelenségig, de . . . de nem gondoltak a szülőkre.

És ők? . . . tudni sem akartak erről Kitagadással, átkokkal fenyegették a szép leányt és irgalmatlan kegyetlenséggel bánt az apa vele.

Ekkor szegények elmentek. — Elmegyünk a világba — mondák — megynék a szegénytől.

De ők csak hitték ezt, hogy ettől megszabadulhatnak, pedig nagyon csalókoztak, mert a szegény volt a leghűbb ismerőjük.

A világ zajában akarta lelkismeretük nek megnyugtást keresni. Tobozták, mulattak, daloltak épen úgy, mint azok, kik tülkialni akarják lelkismeretük szótátát, mikor az váldóként beszél.

Igy éltek ők — a világyelven — gond nélkül, de ők tudták, hogy mily buval és bánattal!

De ennek is vége lett. Egy napon a megtört leány azt kérdezte kedvesétől, hogy mivel szerezzik meg a mai kenyeret?

Erre az ifjú örült mozdulatlan, kétségbeesve, homlokához kapott és elhomályosult szeméből olvasni engedé, hogy — koldusbottal.

— Koldusbottal — sziszegte a leány és tordelni kezdé kezzeit.

Mint a villám egy rohamt el ekkor az ifju kétségbeesett kedvesétől, rohanna futott a szaladó folyomhoz és egy loccsanással helyet engedtek neki a habok, s egy percz mulva felette pompolyogva fülebe zúgták a kívánt: „Boldog újévet.”

A vén fű meggráztta száraz galyait, és zuzmarát lerázta magáról mint egy áldást az ifju fölé hullatta.

A fűszáradó halak, a laska rátk az újabb zsákmány köré csoportosultak és örvendevé koszonthették egymásra a „Boldog újévet.”

Jól kezdődött nekik, hisz: „Egy . . . egy hullával több van a Duná felekén!”

AZ EREDETI SINGER-FÉLE VARRÓGÉPEK

a világ legalkalmasabb és legtökélyesbítettébb varrógépei. Practicus és tartós szerkezetük által az általuk végezhető munkák minden nemére legmegfelelőbbek, tartósságuk csaknem határtalan és kezelésük a lehető legegyszerűbb, mivel ezen varrógépek nem bonyolított szerkezettel, hanem a legújabb és legegyszerűbb alkat- és segédeszközökkel ellátva.

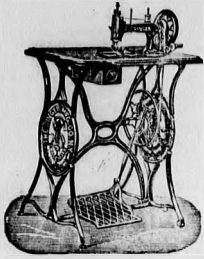
Ugy a házi használat-, mint ipari célokra különlegességek levén, különösen ajánlandók ezen Singer-féle varrógépek, mint

leghasznosabb ujévi ajándékok

melyeknek hasznavehetősége és közkedveltsége mellett a naponként emelkedő forgalmuk, mely ez ideig a **hat milliót** meghaladta — s mely összeg jóval több a világ összes forgalmából hozott varrógépeinek egyharmadánál — a legfényesebb bizonyíték.

Az eredeti Singer-féle varrógépek kiváló jósága minden világkiállításon többi közt a bécsin, párisin, philadelphiain és ujlag az **amsterdam** az első és legmagasabb díj és **diszokmány**nak odaítélése által elismertetett.

Az eredeti Singer-féle varrógépek csekély előfizetés és 1 frtnyi hetenkénti részfizetés és alapos ingyenes betanítás mellett eladatnak.

G. NEIDLINGER BAJA, Bódog-tér, Follerman-féle ház.

Osszesen 10.000 nyeremény

II. KINCSEM-SORSJÁTEK

1. főnyeremény forint

50.000

2. főnyeremény 20.000 3. főnyeremény 10.000 forint o. ért.

A sorsjegyek kaphatók:

A MAGYAR LOVAR-EGYLET SORSJEGY-ÁRÓDÁJÁBAN

Halván-utca BUDAPEST Nemzeti Casino

utczsintén valamennyi váltóházaknál, lottógyűjtődék és szivartörszékénél.

további nyeremények
5000 frt
3000 frt

további nyeremények
2000 frt
1000 frt

Minden nyeremény készpénzben kifizetetik

HUSZONHATODIK ÉVFOLYAM!

Ingyen regény-melléklet minden számhoz és regények kedvezmény áron.

Előfizetési felhívás

„BUDAPESTI BAZÁR“

legzérűbb, leghasznosabb és legzadagabb tartalmú divat közlönyre, melynek minden száma

tizenhat oldalon jelenik meg, a kézimunka minden ágazatához való illusztrációkkal, minden száma a legújabb párizsi divat után, művészi rajzolt és színezett divat képet, ruhák és fehérművek készítéséhez hasznos és értelmes magyarázatokkal rajzokat, fehérneműk himzéséhez mintákat és jelzéséhez monogramokat hoz.

A „Budapesti Bazár“ 1885. év január elsején XXVI. évfolyamába lép. Lapunk fényes fennállítását hölgyeink buzgó partfogásának köszönheti, kik mindenkor feltalálták a „Budapesti Bazár“ ban utmutatójukat, akár a háztartás, akár a divat körében. A „Budapesti Bazár“ iparkodott mindenkor a legszebbet, a legjobbat és leghasznosabbat adni, s iparkodik fog jövőben is arra, hogy a nővilág, divat s a háztartás minden ágát felkarolja, meghálálhassa ama szívvelyes pártolást, melyben a „Budapesti Bazár“ a magyar hölgyek részesítik.

A „Budapesti Bazár“ a világ minden nyelven 300 ezer példányban jelenik meg. Azonban egyetlen idegen nyelvű kiadás sem haladja meg a „Budapesti Bazár“, mely gazdag szépirodalmi részével, díszes kiállításával és hasznos mellékleteivel, páratlanul áll a divatlapok között.

A „Budapesti Bazár“ szépirodalmi részében adunk költeményeket, elbeszéléseket, mulatót és ismeretterjesztő tárcacikkeket, a fővárosi élet szemlét, az irodalom, művészet és társasélet mozzanataiból és minden számunkban egy illusztrációt. Figyelemmel fogjuk kísérni a fővárosi és vidéki népközpö, gazzadsony- és nőpar-egyletek munkásságát is.

Ingyen külön regény-mellékletet adunk, egy tizenhat oldalú ivet, melyből t. olvasónknak idővel csinos könyvtárt gyűjthetnek. Jövő évi ingyenes regény-mellékletünk egyik hírneves angol regényről

„HELEN“

című rendkívüli érdekes regényre lesz. Lapunk szépirodalmi részében pedig Davyl Lajos legújabb, igen szép és érdekes regényét, melynek címe:

„Az utolsó Fontbriand“

kezdjük meg. A „Budapesti Bazár“ divatrészében a művelt hölgy és gondos háziasszony egyaránt megtalálja mindazt, a mi az öltözékekre és szalonra vonatkozhatik, azon tudnivalókkal együtt, melyek a hölgyek dolgozó szobáját és a háztartást illetik.

Király János szerkesztőnek, Budapestben. (Koronaherezeg-utca 17. szám.)

„HELEN“ című ingyenes regény-mellékletünk szerzője: CROKER B. M. hírneves angol regényíró, ki a „Cecile kisasszony“ című regényével az angol olvasókörözéség kedvence lett. A „Budapesti Bazár“ című HÖLGYEK NAPJA díszes kiállításban jelent meg és mint karácsonyi és ujévi ajándéknak is igen alkalmas.

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján

Lapunk divatrésze tehát minden számban 80—90 ábrán mutatja be a legújabb divatot értelmes magyarázatokkal, kivágott szabásmintákkal és mintarajzokkal, párizsi divat után művészi rajzolt színezett divatkepekkel.

Igen fontos a vidéki t. előfizetőinkre, hogy szerkesztőségünk díjtalanul ajánlkozik mindennemű oly tárgyak megküldésére, amik a divat, kézimunkák és háztartás körébe tartoznak s ismereti a fővárosi e szakban foglalkozó legjelesebb és legjutányosabb üzleteket is.

Rendkívüli kedvezmény az, hogy minden előfizetőnőnek jogában álland saját nevére monogramokat megrendelni, melyeket mi a mintsívre elkészítetünk vagy külön levélben bementve küldünk meg, masolo-papírral együtt. Ezen kedvezménybe csak a „Budapesti Bazár“ részesíti t. előfizetőt!

A „Rózsaszín borítékot“ továbbra is „Társalgó-eszernök“-ul engedjük át kedves olvasónknak, az eddig folytatott kérdésekre és válaszokra.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

a „Budapesti Bazár“-ra az ingyenes regény-melléklettel együtt:
Egész évre (januártól-december végéig) . . . . . 10 frt — kr.
Fél évre (januártól-június végéig) . . . . . 5 „ — „
Negyed évre (januártól március végéig) . . . . . 2 „ 50 „

Kedvezmény árban rendelhetik meg t. előfizetőink:

A „Budapesti Bazár naptár“-át, fűzve: 60 kr., diszkrétben: 1 frt 20 kr.

A „Kilencz milliómos ember“ című regényt 80 kr.

A „Mégkeverő szerelme“ című regényt 50 kr.

A „Lucie férje“ című regényt 50.

„Az amerikai unokács“ című regényt 50 kr.